

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Laibacher Diocesanblatt.

Št. IX.

Vsebinska: 55. Skupno pastirsko pismo avstrijskih nadškofov in škofov ob priliki biserne maše sv. Očeta Leona XIII. — 56. Episcopi utentes facultatibus quinquennialibus valent dispensare super defectu aetatis etiam regulares. — 57. Srednji katekizem.

1897.

55.

Skupno pastirsko pismo avstrijskih nadškofov in škofov ob priliki biserne maše sv. Očeta Leona XIII.

Preljubljeni v Gospodu!

V teku desetih let se obeta katoličanom že tretjič lep družinski praznik. Ko smo pred desetimi leti napovedovali praznovanje zlate maše našega sv. Očeta Leona XIII., smo vas prosili in opominjali, da prosite nebeškega pastirja sv. cerkve, naj pomnoži dneve svojemu namestniku na zemlji, da se bo sv. cerkev v viharjih časih še dolgo veselila njegove ljubeznive skrbi. Bog je milostno uslišal molitve svojih vernikov. Pred petimi leti je obhajal katoliški svet petdesetletnico škofovskega posvečenja sv. Očeta in veliko je bilo takrat veselje njegovih zvestih in hvaležnih otrok. In sedaj se nam približuje nov praznik skupnega očeta, približuje se nam dan njegove biserne ali demantne maše; novega leta dan pretoklo bode namreč 60 let od tistega časa, ko so sv. Oče darovali Bogu svojo

prvo sv. mašo — pač prerodka slovesnost v duhovskem življenju.

Visoki starček so se sicer postarali po letih, drugače pa so ostali, kakor so bili pred desetimi leti. Ni se jim postaral duh; niso jih strla leta; z neopešanimi dušnimi močmi stojé pred nami, kakor takrat, in brez prenehanja so svojim vernikom ljubezniv oče, zgubljenim ovčicam zvest pastir, vsemu človeštvu zavetje resnice in miru.

Božja previdnost, katero nas uči moliti zgodovina vladarjev in narodov, naravnava čudovito modro in usmiljeno, da v času hudih bojov in skušnjav bdé dolgo časa oči tistih, katere je za voditelje izbrala narodom. Zato se tako pristréno zahvaljujemo Gospodu, da varuje z močno roko življenje našemu ljubljenu cesarju; zato tako goreče prosimo za našega presvitlega vladarja še

mного srečnih let v blagor njegovih narodov! Enako milostno, kakor z našo posvetno, ravna Bog z našo duhovno domovino, z našo sv. cerkvijo. Že pred desetimi leti je bilo splošno prepričanje, da se dá iz tega, ker je Bog tako podaljšal življenje slabotnega starčka, postavljenega na svečnik svoje cerkve, sklepati na čudovite namene božje previdnosti. To prepričanje se je od tistega časa sem še bolj utrdilo. In zares. Čeprav naše slabe umrljive oči ne morejo prodreti skozi oblake, s katerimi zagrinja božja previdnost svoja pota, vendar prodere včasih kak svitel žarek to skrivnostno temo, da slutimo njene namene. In to skušamo tudi, ako se ozremo na življenje slavnega starčka na stolu sv. Petra.

Tudi sv. cerkev trpi, ko tako silno vró duhovni, ko ljudje neutrudno težé in hrepené po tem, da bi se razbile spone, v katere uklepa zaradi splošnega blagra božja in človeška veljava posameznega človeka, ko s tolikim naporom delajo na to, da bi se uresničil krivi evangelij, ki oznanjuje neodvisnost in neomejeno prostost človekovo. Tudi sv. cerkev trpi, ko hočejo milijoni z vso silo v enaki meri uživati pozemeljske darove v kljub temu, da je že narurna različnost in neenakost na zemlji. Vsak dan smo priče mogočnega gibanja, ki se prehaja po vsem človeštvu in je vzdržuje v nemiru in razburjenosti. Nova načela, doslej neznane želje, pravi ali dozdevni napredek v spoznavanju stvari in prikaznij, ki nas obdajajo, nauki in nazoni, ki dosedanje in staro zametujejo in vzbujajo na videz osrečujoče upe — taka načela se trosijo po delavnicah in temnih podstrešjih velikih mest, kakor tudi po priprostih vaških kočah ter močno razburjajo in vznemirjajo duhove. Kakor stojimo že blizu praga novega stoletja, tako se zdi, da se bližamo tudi novemu času, ki skuša v hudem boju preurediti in preobraziti človeške razmere.

V takih časih potrebuje človeštvo bolj kot kedaj zanesljivega vodstva, in to imamo. Najvišji pastir krščanstva, katerega je Kristus postavil, da pase ovce in jagnjeta, spremlja s skrbnim očesom razvoj pozemeljskih stvari. Ozira se na vse dele zemlje, povsod daje svete in naročila, visokim in nizkim kliče v spomin njihove dolžnosti, podaja potrebna zdravila za rane človeške družbe, opo-

minja narode k miru in edinosti in vabi vse v skupni ovčji hlev. Ali ne vidimo, kako so sv. Oče na ta način delovali tudi v zadnjih desetih letih?

V svoji krasni okrožnici o uravnavi človeške družbe¹⁾ določujejo z nedosežno natančnostjo medsebojne dolžnosti ljudij, stavijo z razsvetljeno modrostjo mejnike dolžnostim in pravicam posameznih stanov, opominjajo z apostolsko odkritostjo in srčnostjo gospodarje in delavce na dolžnost pravičnosti in stavijo na prvo mesto krščansko ljubezen, ki edina ponuja zdravila zoper brezštevila sedanja zla, katera je napravila sebičnost v človeški družbi. In besede starčkove se niso razgubile po zraku; povsod so našle glasen odmev in tisoči blagoslovljajo danes svetega Očeta kot posredovalca miru v hudih bojih sedanjega časa. Nasproti silnemu hrepenenju po prostosti, ki bega duhove v naših časih, kažejo v drugem pastirskem pismu²⁾ pravo krščansko prostost in pojasnjujejo narodom v luči sv. vere pravi pomen mnogo zlorabljenih besed „domoljubje“.

Pri skrbi za pravo uravnavo človeške družbe pa niso prezrli tega, kar je potrebno za zgradbo duhovnega tempelja, sv. cerkve. Njihova naloga je, to zgradbo, katero je začel staviti Zveličar na zemlji, zidati naprej po načrtu, ki ga označuje psalmist z lepimi besedami: „Jeruzalem, ki je zidan kakor mesto“, ter je tesno zvezan v enotno skupino.³⁾ Zato so pozivali ljudstva in narode in je opominjali z očetovsko ljubeznijo, naj se odpovedó zmoti, naj poslušajo glas resnice in naj se vrnejo k edino pravi čedi Kristusovi, da bo, kakor je on hotel, en pastir in ena čeda.⁴⁾

Zaradi tega so dali tistim, ki oznanjujejo nauke sv. vere in razlagajo besedo božjo, modre nauke in svete, da bi se ogibali praznih ugibanj človeške modrosti ter podajali vernikom zdravo hrano neminljive besede božje.⁵⁾ Zato so strnili s spominom na velezaslužnega redovnika, blaženega Petra Kanizija, nepresežen poduk o krščanski vzgoji, poduk, ki je tako primeren zlasti našemu

¹⁾ »Immortale Dei miserantis opus.« 1. Nov. 1885.

²⁾ »Libertas praestantissimum naturae bonum.« 20. Jun. 1888.

³⁾ Psalm. 121, 3.

⁴⁾ »Praeclara gratulationis publica testimonia.« 20. Jun. 1884.

⁵⁾ Lit. encycl. 31. Julii 1894.

času, kateri tako malo pozna načela krščanske vzgoje, in se še manj po njih ravna.¹⁾

Tako oklepajo sv. Oče s svojim velikim srcem in širnim pogledom katoliški svet; povsod čuje njihovo oko, na vse strani sega njihov pogled. Ni ga polja v javnem in zasebnem življenju, da bi ga ne bili pojasnili in svetu raztolmačili. Oni so in ostanejo zavetnik resnice in pravice. Cel svet pazno posluša njihove besede in se ravna po njihovih navodilih, naj zadevajo karkoli. Kakor drugi Mojzes zastopajo ljudstvo pred kraljevimi prestoli; zanesljivo je vodijo skozi puščavo tega pozemeljskega življenja ter razprostirajo v sveti molitvi nad njim svoje roke, da bi zmagalo v boju za krščansko vero.

Toda, ljubljani v Gospodu, v teh kratkih pastirskih besedah, katere vam pošiljamo o priliki bližajoče se biserne maše sv. Očeta, moremo le površno omeniti, s koliko višjepastirsko skrbjo vodijo sveto cerkev. Kjerkoli tlači človeštvo duševna stiska, kjerkoli mu preté nevarnosti, dvignejo svoj glas, da bi je potolažili in osrčili. Njihove besede so dragoceni biseri in neprecenljive vrednosti za človeštvo; zato pa naj jih krasé na dan njihove biserne maše tudi biseri naše hvaležnosti. Kakor smo krasili pred desetimi leti njihovo častljivo glavo z zlatim častnim vencem, hočemo tudi prvi dan novega leta zopet radostno pozdraviti svojega skupnega očeta in najvišjega pastirja sv. cerkve ter se vdeležiti veselja, katero bo občutil cel katoliški svet, ko bo praznoval ta veseli dogodek. Mi vemo, kaj so nam sv. Oče; zato tudi nikar ne pozabimo, kaj smo in kaj bi jim vsaj morali biti tudi mi.

Kako vse drugačna, ljubljani v Gospodu, je pač postala v naših časih naloga sv. cerkve in njenega najvišjega voditelja. Celo zemljo obsega njen nauk, njena vlada, njena duhovniška služba. V najbolj oddaljene kraje nosi zaklade milosti, ki so ji izročeni, da je varuje in oskrbuje, in nobenega ljudstva, nobenega naroda ne izključuje v svoji skrbi. — Pred to velikansko nalogo pa stojé sedaj sv. Oče brez pripomočkov. Saj še vedno traja skušnja, katero je pripustila božja previdnost,

da je prišla nad apostolsko stolico. Oropani pripomočkov, potrebnih za vladanje sv. cerkve, katere so jim izročili v preteklih časih pobožni verniki za njene potrebe, so sv. Oče v največji zadregi. Toda njihovi otroci vedó to in ne bodo zapustili svojega očeta. Ne bodo jih pustili brez posvetnih sredstev, ki so neobhodno potrebna za spolnjevanje njihove visoke naloge. Kak domoljub bi bil, kdor bi odtegnil svojo roko, ako je domovina v nevarnosti? In tukaj je v stiski tisto kraljestvo, kateremu pripada naša duša s svojim nadnaravnim življenjem, od katerega dobiva življenje, hrano in varstvo za čas in večnost.

Ne, predragi v Gospodu, ne bomo jih zapustili v njihovih stiskah. Sin božji je ustanovil s svojim trpljenjem in svojo smrtjo svoje kraljestvo na zemlji ljudem v zveličanje; mi smo torej dolžni, da je vzdržujemo; veže nas k temu ljubezen in hvaležnost. Zato se hočemo te dolžnosti spominjati tudi ob tej tretji veseli slavnosti Leona XIII.

Z darovi svoje hvaležne ljubezni pa hočemo združiti še prav posebno darove svojih molitev, ter ponižno prositi večnega božjega pastirja svete cerkve, naj varuje svojega zvestega namestnika Leona XIII. in naj zoper človeško pričakovanje kar najdalje mogoče milostno ohrani njihovo nežno življenje, da se v delovanju in naukih preljubljenega nam sv. Očeta vidno pokaže milosti polno vodstvo sv. Duha.

Za obhajanje biserne maše svetega Očeta, papeža Leona XIII., ukazujemo naslednje:

1. To pastirsko pismo naj se prebere z lece v praznik sv. Štefana.
2. Na predvečer, to je 31. decembra t. l. naj se v ta namen zvoni.
3. Na dan biserne maše, dné 1. januarja 1898
 - a) naj se poje slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo „Te Deum“;
 - b) pridiga naj bo primerna slavnostnemu dnevu,
 - c) napravi naj se cerkveno darovanje; znesek tega darovanja se bo izročil Njihovi Svetosti kot jubilejni dar naših škofljanov.

Dano na Dunaju, I. adventno nedeljo v letu zveličanja 1897.

Nadškofje in škofje avstrijski.

¹⁾ »Militantis Ecclesiae.« 1. Aug. 1897.

56.

Episcopi utentes facultatibus

quinquennialibus valent dispensare super defectu aetatis etiam regulares.

Episcopi utentes facultatibus Quinquennialibus valent dispensare super defectu aetatis etiam regulares.

Feria IV. die 29. Januarii 1896.

In Congregatione generali S. R. et U. I. habita coram Eminientissimis et Reverendissimis DD. Cardinalibus contra haereticam pravitatem Gen.libus Inq.bus propositum fuit sequens dubium:

„In facultatibus quinquennialibus S. C. de Propaganda Fide sub formula III. num. 13 conceditur facultas“ Dispensandi super defectu aetatis unius anni ob operariorum penuriam, ut promoveri possint ad sacerdotium si alias idonei fuerint“.

Quaeritur utrum haec facultas extendatur etiam ad Regulares.

Et omnibus diligenti examine perpensis, prae-habitoque DD. Consultorum voto, iidem Emmi-nentissimi ac Reverendissimi DD. Cardinales re-spondendum mandarunt: Affirmative, facto verbo cum S.Smo.

Feria vero V. die 30. ejusdem mensis et anni in solita Audientia r. p. d. Adessori impertita, facta de Suprascriptis accurata relatione S.Smo D. N. Leoni PP. XIII, Sanctitas Sua resolutionem E.morum Patrum adprobavit et confirmavit.

I. Can. Mancini, S. R. et U. I. Not.

57.

Srednji katekizem.

Der k. k. Landes-schulrath für Krain hat auf Grund des Erlasses des hohen k. k. Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 15. November 1897, Z. 27.651, mit Zuschrift vom 4. December 1897, Z. 3451, mitgetheilt, daß die Approbation des Lehrbuches »Srednji katekizem ali krščanski nauk. (Izvirnik potrdili vsi avstrijski škofje zbrani na Dunaju dné 9. aprila 1894.) Založilo knezoškofijstvo

Ljubljansko. Velja 32 kr.« im Verordnungsblatte, XII. Stück vom 15. Juni 1897 auf Seite 360, kundgemacht worden ist, und daß die Aufnahme des genannten Lehrbuches in das nächste Verzeichniß der approbirten Lehrtexte gleichzeitig veranlaßt wurde.

Hievon wird der hochwürdige Diöcesan-Clerus hiemit in Kenntniß gesetzt.

Knezoškofijski ordinarijat Ljubljanski, dné 10. decembra 1897.

Tej številki je priložen za **nemške župnije** tudi **nemški izvirnik** skupnega pastirskega pisma avstrijskih nadškofov in škofov.